

ZAPOBIEGAJ I DZIAŁAJ Z GŁOWĄ

REGIONALNY PROGRAM PROFILAKTYKI
PIERWOTNEJ I WCZESNEGO WYKRYWANIA
NOWOTWORÓW GŁOWY I SZYI
NU-MED Centrum Diagnostyki i Terapii Onkologicznej
Tomaszów Mazowiecki

INFORMATOR DLA PACJENTÓW

Program realizowany jest
w ramach umowy zawartej pomiędzy Ministerstwem Zdrowia
a NU-MED Centrum Diagnostyki i Terapii Onkologicznej
w Tomaszowie Mazowieckim

Profilaktyka
Nowotworów
Głowy i Szyi

„ Wygraj swój maraton o zdrowie! „

Szanowni Państwo

W sporcie oraz w każdej dziedzinie życia nie ma sukcesu bez dobrego zdrowia. Dbajmy o siebie, bo warto. Z przyjemnością przyjąłem zaproszenie do programu profilaktycznego „Zapobiegaj i działaj z głową”, tym bardziej, że projekt ten realizuje szpital onkologiczny z mojego rodzinnego miasta – Tomaszowa Mazowieckiego. Zdaję sobie sprawę, że choroba może zniszczyć plany osobiste i zawodowe. Wielu sportowców, którzy wygrywali wielkie zawody, przegrało z chorobą. Nie od dziś wiadomo, że wczesne wykrycie choroby zwiększa szansę na wyleczenie i powrót do życiowych planów i pasji. Dobrze, że pojawiła się możliwość sprawdzenia stanu zdrowia w zakresie nowotworów głowy i szyi. Lekarze podkreślają często, że nowotwór we wstępnej fazie nie boli, zwykle rozwija się bezobjawowo. Chcę podkreślić dużą rolę w programie profilaktycznym „Wczesnego wykrywania nowotworów głowy i szyi” lekarzy i pozostałego personelu placówek zdrowia, za co serdecznie środowisku medycznemu dziękuję. Bez zaangażowania lekarzy i personelu poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej, gabinetów laryngologicznych i stomatologicznych, szpitali współpracujących z realizującym program, nie byłoby profilaktyki. Ogromny postęp w medycynie wciąż doskonali diagnostykę czyli możliwość wykrycia choroby we wstępnej fazie. Wczesne wykrycie choroby i podjęcie leczenia to cel programu profilaktycznego „Zapobiegaj i działaj z głową”. Zachęcam do badań profilaktycznych.

Wygraj swój maraton o zdrowie!

Wanda Panfil
Wanda Panfil

Wanda Panfil – Mistrzyni Świata w Maratonie z 1991 r., jedyna Polka, która osiągnęła taki sukces. Zwycięzcy prestiżowych maratonów w Londynie, Nowym Jorku, Nagoi i Bostonie. Dwukrotnie reprezentowała Polskę na igrzyskach olimpijskich. Zwycięzcy Igrzysk Dobrej Woli w Seattle w 1990 r., w biegu na 10 km.

Czym są nowotwory głowy i szyi?

- Nowotwory regionu głowy i szyi to grupa guzów zlokalizowanych anatomicznie w obszarze twarzoczaszki oraz szyi. Złośliwe guzy wywodzące się z tkanki nabłonkowej nazywane są rakami. Według światowych danych, raki regionu głowy i szyi znajdują się na 6 miejscu pod względem zachorowalności.

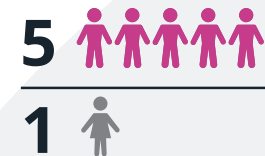
Jakie są rodzaje nowotworów złośliwych regionu głowy i szyi?

- Złośliwe nowotwory regionu głowy i szyi zalicza się zwyczajowo do jednej grupy guzów rozwijających się w obrębie górnego odcinka przewodu pokarmowego i układu oddechowego (warga, jama ustna i język, gardło górne, środkowe i dolne, jama nosowa i zatoki oboczne nosa, krtań) oraz nowotwory ucha i gruczołów ślinowych. Większość stanowią złośliwe nowotwory pochodzenia nabłonkowego – raki. Do rzadszych zaliczamy mięsaki, chłoniaki oraz charakterystyczne dla tej lokalizacji nowotwory, takie jak szkliwiaki, nerwiaki węchowe czy przyzwojaki.

Kto jest bardziej zagrożony: kobiety czy mężczyźni?

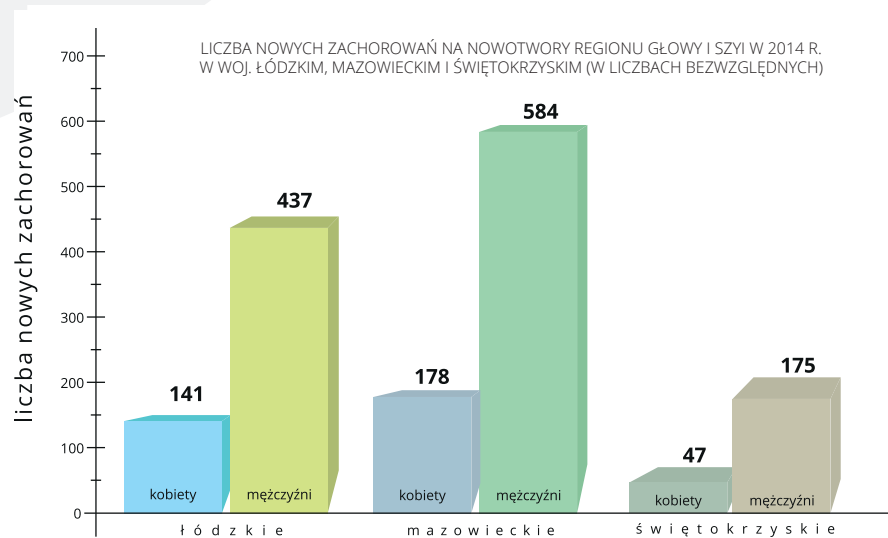
- Nowotwory te najczęściej występują u mężczyzn powyżej 45 roku życia. Zachorowalność wśród mężczyzn jest pięciokrotnie większa niż u kobiet. Wśród chorych na raka nosogardła występują dwa szczyty zachorowalności - pomiędzy 15 a 35 rokiem życia oraz po 50 roku życia.

Czy nowotwory regionu głowy i szyi to znaczący problem?

- Tak, ponieważ w ostatnich latach w Polsce obserwuje się wzrost zapadalności i umieralności z powodu nowotworów złośliwych regionu głowy i szyi.

Na przestrzeni kilkunastu ostatnich lat liczba zachorowań wzrosła o 25%, a liczba zgonów o 18%. Prognozuje się, że w ciągu najbliższych dziesięciu lat nastąpi wzrost liczby nowych zachorowań o 10%.

Źródło: Krajowy Rejestr Nowotworów

Które nowotwory regionu głowy i szyi występują najczęściej?

- Najczęściej występującym nowotworem z tej grupy jest rak krtani. Chorują głównie mężczyźni. Według danych z 2014 roku, w Polsce na raka krtani zachorowało 329 kobiet oraz aż 1988 mężczyzn. Rak krtani znajduje się na siódmym miejscu najczęściej występujących nowotworów złośliwych u mężczyzn.

Co może być przyczyną zachorowań na nowotwory regionu głowy i szyi?

Do najważniejszych czynników ryzyka rozwoju nowotworów regionu głowy i szyi należą:

- **palenie papierosów**
- **nadużywanie wysokoprocentowych produktów alkoholowych** (za nadużywających alkoholu uważa się osoby spożywające codziennie wysokoprocentowy alkohol w ilości 60g w przypadku mężczyzn i 40g w przypadku kobiet)
- przewlekłe **mechaniczne drażnienie śluzówki** jamy ustnej przez źle dopasowane protezy stomatologiczne lub ukruszone zęby
- ryzyko zachorowalności na nowotwory regionu głowy i szyi rośnie z **wiekem** osiągając maksimum w piątej/szóstej dekadzie życia
- wśród czynników predysponujących do rozwoju nowotworów gardła wymienia się także **niedobór żelaza, witaminy B12 i witaminy C**
- **niedostateczna higiena jamy ustnej**
- **ryzykowne zachowania seksualne** jako przyczyna rozwoju nowotworów pochodzenia wirusowego (zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego HPV może być przyczyną rozwoju nowotworów ustnej części gardła, rzadziej jamy ustnej i krtani)

W jaki sposób można zarazić się wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)?

Do zakażenia dochodzi poprzez kontakt z zainfekowanym naskórkiem lub błoną śluzową. HPV należy do grupy wirusów przenoszonych drogą płciową. Odpowiada za łagodne schorzenia skóry i błony śluzowej. Wywołuje zmiany w postaci brodawek lub kłykcin na skórze lub okolicy wewnętrznych i zewnętrznych narządów płciowych, rzadziej jamy ustnej i gardła. Wirus ten związany jest także z rozwojem raka szyjki macicy. Ryzykowne zachowania seksualne, tj. częsta zmiana partnerów/duża liczba partnerów, seks oralny z osobą zakażoną HPV, sprzyjają przeniesieniu wirusa i mogą przyczynić się do rozwoju raka ustnej części gardła oraz raka jamy ustnej i krtani.

Kto najczęściej choruje na nowotwory regionu głowy i szyi związane z zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego?

- Na nowotwory głowy i szyi związane z zakażeniem wirusem HPV chorują zwykle ludzie młodzi przed 40 rokiem życia, niepalący i nienadużywający alkoholu. Nowotwory te cechuje większa wrażliwość na chemioterapię, radioterapię oraz lepsze rokowanie – chorzy lepiej reagują na leczenie onkologiczne.

Czy każdy, u kogo stwierdzony zostanie wirus brodawczaka ludzkiego, zachoruje?

- Statystyki mówią, że ok. 70 proc. mężczyzn i kobiet było, jest lub będzie przynajmniej raz w życiu zarażonych wirusem HPV. Nosicielem wirusa można być przez wiele lat.

Zakażenie wirusem HPV jest bezobjawowe, a wirus może zostać zniszczony przez układ odpornościowy osoby zakażonej. Jeśli to nie nastąpi, pojawią się objawy w postaci zmian na skórze lub błonie śluzowej. Osoba zakażona może być także nosicielem wirusa bez wyraźnych objawów zakażenia.

Istnieją dowody na związek pomiędzy zakażeniem HPV a rozwojem nowotworów złośliwych. U chorych na nowotwory złośliwe konieczna jest szybka diagnostyka i leczenie onkologiczne. Niezwykle ważne jest zgłoszenie się do laryngologa w sytuacji zaobserwowania niepokojących objawów, które występują dłużej niż 3 tygodnie i nie są związane z infekcją górnych dróg oddechowych. Te objawy to: ból gardła, uczucie ciała obcego, zaburzenia połykania pokarmów, przewlekła chrypka, przykry zapach z ust.

Na czym polega profilaktyka nowotworów regionu głowy i szyi?

To działania mające na celu zapobieganie zachorowaniom na nowotwory regionu głowy i szyi, a także ich wczesne wykrywanie i leczenie. Wyróżniamy:

- PROFILAKTYKĘ PIERWOTNĄ** - to zapobieganie chorobom poprzez kontrolowanie czynników ryzyka.
- PROFILAKTYKĘ WTÓRNĄ** - to wykrywanie choroby we wczesnym stadium zaawansowania, w którym istnieje większe prawdopodobieństwo wyleczenia. W tym celu wykonuje się badania przesiewowe.

Na czym polegają badania przesiewowe w profilaktyce nowotworów regionu głowy i szyi?

- Są to badania skierowane do osób w wieku aktywności zawodowej (40-65 lat) z grupy podwyższonego ryzyka zachorowania na nowotwory regionu głowy i szyi. W grupie ryzyka znajdują się: wieloletni palacze, osoby nadużywające alkoholu oraz osoby narażone na zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego. Standardową przesłanką do przeprowadzenia badań jest - niezależnie od przynależności do grupy ryzyka - występowanie przez 3 tygodnie 1 z 6 niepokojących objawów, nie związanych z infekcją górnych dróg oddechowych.

JEŚLI MASZ JEDEN Z 6 PONIŻSZYCH OBJAWÓW PRZEZ TRZY TYGODNIE, ZWRÓĆ SIĘ DO PORADNI LARYNGOLOGICZNEJ.

Profilaktyka pierwotna obejmuje:

- walkę z nałogiem palenia papierosów
- ograniczenia konsumpcji alkoholi wysokoprocentowych
- prawidłową higienę jamy ustnej oraz regularne wizyty u stomatologa
- prowadzenie aktywnego trybu życia, stosowanie prawidłowej i zdrowej diety
- edukację dotyczącą dróg zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)

Kto jest szczególnie narażony na zakażenie wirusem brodawczaka ludzkiego?

- Osoby często zmieniające partnerów/osoby utrzymujące kontakty seksualne z dużą liczbą partnerów
- Osoby podejmujące ryzykowne zachowania seksualne (seks oralny z osobą zarażoną wirusem HPV)

Profilaktyka wtórna obejmuje:

- wywiad z pacjentem dotyczący narażenia na czynniki ryzyka
- badanie laryngologiczne oraz badanie przy użyciu fiberoskopu

Jakie są dostępne metody rozpoznawania nowotworów regionu głowy i szyi?

- **BADANIE LARYNGOLOGICZNE** - badanie uszu, jamy nosowej, jamy ustnej i gardła.
- **BADANIE PRZY UŻYCIU FIBEROSKOPU** - w którym oceniane jest gardło, jama nosowa i krtań.
- **BIOPSJA CIENKOIGŁOWA GUZA Z BADANIEM CYTOLOGICZNYM** - polega na pobraniu za pomocą cienkiej igły materiału do badania cytologicznego, który rozprawdza się na szkiełku laboratoryjnym i utrwała. Kolejnym etapem jest badanie mikroskopowe komórek pozwalające określić czy mamy do czynienia ze zmianą o charakterze nowotworowym.
- **POBRANIE WYCINKA GUZA WRAZ Z BADANIEM HISTOPATOLOGICZNYM** - polega na pobraniu w znieczuleniu miejscowym fragmentu tkanki z podejrzanej zmiany. Pobrany materiał zostaje poddany ocenie histopatologicznej.
- **BADANIA NA OBECNOŚĆ WIRUSA BRODAWCZAKA LUDZKIEGO** - nie jest postępowaniem standardowym. Polega na oznaczeniu (metodą immunohistochemiczną) obecności białka p16 w pobranym materiale.
- Badania obrazowe do których zaliczamy: **USG, TOMOGRAFIĘ KOMPUTEROWĄ, REZONANS MAGNETYCZNY, PET** (Pozytonowa Tomografia Emisyjna) - badania te pozwalają na zobrazowanie guza, regionalnych węzłów chłonnych oraz ocenę rozległości procesu nowotworowego.

Tomograf komputerowy

Na czym polega badanie fiberoskopowe?

- Badanie to może być przeprowadzane bez znieczulenia, ale na ogół stosowane jest znieczulenie miejscowe. Fiberoskop to urządzenie w postaci cienkiego, elastycznego przewodu z kamerą i źródłem światła. Pozwala ono na obejrzenie i ewentualne pobranie wycinków do badania histopatologicznego z miejsc niedostępnych w standardowym badaniu laryngologicznym. Badanie trwa kilka minut i jest bezbolesne.

Fiberoskop

W jaki sposób leczy się nowotwory regionu głowy i szyi?

- Wybór metody leczenia nowotworów głowy i szyi zależy od stopnia zaawansowania nowotworu oraz jego umiejscowienia. Główną metodą leczenia jest **zabieg chirurgiczny** polegający na wycięciu guza i - w zależności od sytuacji klinicznej - regionalnych węzłów chłonnych. W wielu przypadkach samodzielna operacja nie jest możliwa i istnieje konieczność zastosowania **leczenia skojarzonego**. Leczenie takie polega na zastosowaniu zabiegu chirurgicznego, radioterapii, chemioterapii czy immunoterapii w różnej sekwencji, zależnej od sytuacji klinicznej.

Radioterapia

Radioterapia to leczenie polegające na zniszczeniu guza nowotworowego przy pomocy promieniowania jonizującego generowanego przez urządzenie nazywane przyśpieszaczem liniowym. Na skutek działania promieniowania dochodzi do uszkodzenia materiału DNA w komórkach nowotworowych i - w efekcie - do ich zniszczenia. Współczesne urządzenia pozwalają na precyzyjne zaplanowanie takiego leczenia w trójwymiarowym systemie planowania i uzyskanie wysokich dawek w guzie nowotworowym z jednoczesną maksymalną ochroną otaczających tkanek zdrowych.

Radioterapia

Inną metodą leczenia promieniami jest **brachyterapia**. Polega ona na napromienianiu guza przy pomocy źródeł promieniotwórczych umieszczanych w jego środku lub - tak jak to ma np. miejsce w przypadku raków skóry - bezpośrednio na jego powierzchni.

Chemioterapia polega na podaniu pacjentowi preparatów leczniczych zwanych cytostatykami. Onkolog kliniczny stosuje schemat leczenia określając częstotliwość podawania cytostatyków oraz ich skład.

Oddział chemioterapii

Czy raki regionu głowy i szyi są uleczalne?

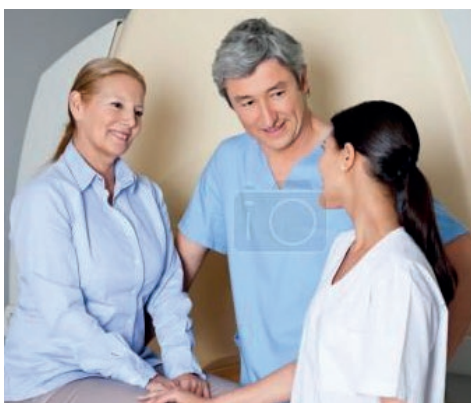
- > Raki regionu głowy i szyi są uleczalne pod warunkiem, że są zdiagnozowane dostatecznie wcześnie. Dlatego tak istotna jest profilaktyka i wczesne wykrywanie.

W przypadkach wczesnych, często samodzielna operacja lub radioterapia jest wystarczającą metodą leczenia.

W guzach bardziej zaawansowanych konieczne jest skojarzenie kilku metod, np. zabiegu chirurgicznego oraz radioterapii lub chemioterapii.

Czy po zastosowaniu leczenia onkologicznego może dochodzić do wznowy procesu nowotworowego?

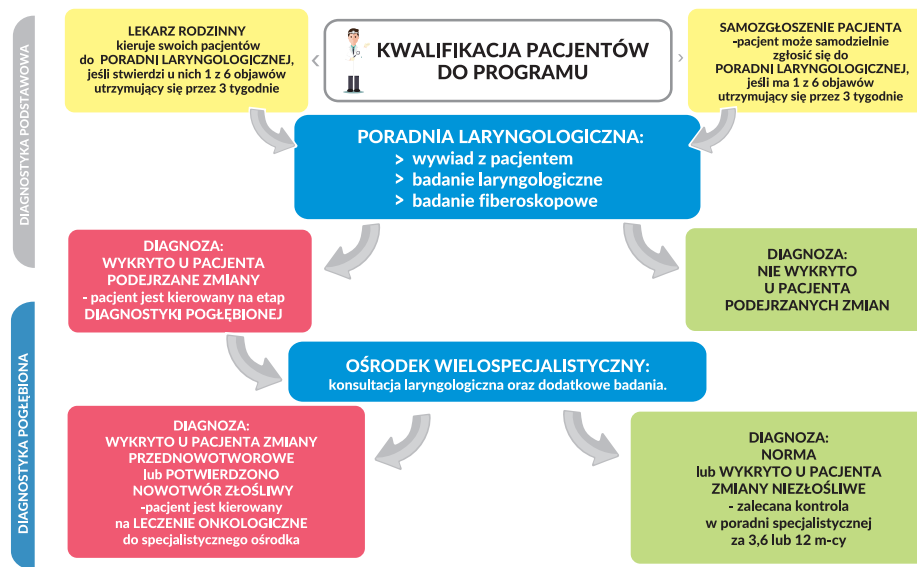
- > Niestety tak. Nie istnieje stuprocentowa gwarancja powodzenia. Po przeprowadzonym leczeniu, chory wymaga stałej obserwacji i badań kontrolnych pod opieką specjalisty. Wczesne wykrycie wznowy procesu nowotworowego daje szansę na przeprowadzenie ponownego leczenia i powrotu do zdrowia.

Jaki jest cel programu „ZAPOBIEGAJ I DZIAŁAJ Z GŁOWĄ” - Regionalny Program Profilaktyki Pierwotnej i Wczesnego Wykrywania Nowotworów Głowy i Szyi - NU-MED Centrum Diagnostyki i Terapii Onkologicznej Tomaszów Mazowiecki?*

Celem programu jest wykrycie chorób nowotworowych regionu głowy i szyi na wczesnym etapie zaawansowania. Program jest adresowany do mieszkańców województwa łódzkiego, mazowieckiego i świętokrzyskiego w wieku 40-65 lat. Jeśli przez 3 tygodnie występują niepokojące objawy choroby, należy zgłosić się do poradni laryngologicznej realizującej program. Niepokojące objawy to:

- > **PIECZENIE JĘZYKA, NIEGOJĄCE SIĘ OWRZODZENIE ORAZ/LUB CZERWONE ALBO BIAŁE NALOTY W JAMIE USTNEJ**
- > **JEDNOSTRONNA NIEDROŻNOŚĆ NOSA ORAZ/LUB KRWAWY WYCIEK Z NOSA**
- > **BÓL W TRAKCIE ORAZ/LUB PROBLEMY Z POŁYKANIEM**
- > **BÓL GARDŁA**
- > **PRZEWLEKŁA CHRYPKA**
- > **GUZ NA SZYI**

DIAGNOSTYCZNA ŚCIEŻKA PACJENTA W PROGRAMIE

Program profilaktyczny „Zapobiegaj i działaj z głową” nie obejmuje leczenia, ale leczenie i wyleczenie pacjenta – w przypadku wykrycia nowotworu – jest jednym z podstawowych celów. Leczenie odbywa się poza programem profilaktycznym, w ramach systemu opieki zdrowotnej finansowanego ze środków publicznych.

PLACÓWKI WSPÓŁPRACUJĄCE W ZAKRESIE DIAGNOSTYKI PODSTAWOWEJ - PORADNIE LARYNGOLOGICZNE ZNAJDUJĄCE SIĘ PRZY:

- ŁÓDZKIE**
1. NU-MED CENTRUM DIAGNOSTYKI I TERAPII ONKOLOGICZNEJ TOMASZÓW MAZOWIECKI II SP. Z O.O. 97-200 TOMASZÓW MAZ., UL. JANA PAWŁA II 35 tel. (44) 786 81 00
  2. SZPITAL WOJEWÓDZKI W SIERADZU, 98-200 SIERADZ, UL. ARMII KRAJOWEJ 7 tel. 500 368 116
  3. WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY W ZGIERZU 95-100 ZGIERZ, UL. PARZĘCZEWSKA 35 tel. (42) 714 43 50
- MAZOWIECKIE**
4. AS-MED SP. Z O.O. 08-110 SIEDLCE, UL. SULIMÓW 26 tel. (25) 632 44 75
  5. EWA BIAŁOBRZEWSKA NZOZ 07-410 OSTROŁĘKA, UL. A.MADALIŃSKIEGO 27 LOK.17 tel. 725 520 725
  6. GABINET LARYNGOLOGICZNY MAŁGORZATA PAWLIKOWSKA 09-400 PŁOCK, UL. 11 LISTOPADA 1 tel. 603 872 567, 662 027 144
  7. MAZOWIECKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY SP. Z O.O. 26-617 RADOM, UL. J. ALEKSANDROWICZA 5 tel. (48) 361 49 88
  8. MIĘDZYLESKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY W WARSZAWIE 04-749 WARSZAWA, UL. BURSZTYNOWA 2 tel. (22) 473 54 64
  9. SPECJALISTYCZNY SZPITAL WOJEWÓDZKI W CIECHANOWIE 06-400 CIECHANÓW, UL. POWSTAŃCÓW WLKP. 2 tel. (23) 673 04 22, (23) 673 05 40
  10. SPZOZ W SIEDLCACH 08-110 SIDLECE, UL. KILIŃSKIEGO 29 tel. 728 319 821
- ŚWIĘTOKRZYSKIE**
11. SZPITAL POWIATOWY W SKARŻYSKU - KAMIENNEJ 26-110 SKARŻYSKO-KAMIENNA, UL. SZPITALNA 1 tel. 516 209 231, 516 209 236

Rejestracja do poradni laryngologicznych możliwa jest także poprzez NU-MED Centrum Diagnostyki i Terapii Onkologicznej Tomaszów Mazowiecki, pod nr tel. (44) 786 81 00, od poniedziałku do piątku, w godz. 8:00 - 18:00

- 1 PLACÓWKI WSPÓŁPRACUJĄCE W ZAKRESIE DIAGNOSTYKI PODSTAWOWEJ
 1 PLACÓWKI WSPÓŁPRACUJĄCE W ZAKRESIE DIAGNOSTYKI POGŁĘBIONEJ

PLACÓWKI WSPÓŁPRACUJĄCE W ZAKRESIE DIAGNOSTYKI POGŁĘBIONEJ:

- ŁÓDZKIE**
1. SZPITAL WOJEWÓDZKI W SIERADZU 98-200 SIERADZ, UL. ARMII KRAJOWEJ 7
  2. TOMASZOWSKIE CENTRUM ZDROWIA SP. Z O.O. 97-200 TOMASZÓW MAZOWIECKI, UL. JANA PAWŁA II 35
  3. WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY W ZGIERZU 95-100 ZGIERZ, UL. PARZĘCZEWSKA 35
- MAZOWIECKIE**
4. MAZOWIECKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY W OSTROŁĘCE 07-410 OSTROŁĘKA, UL. AL. JANA PAWŁA II 120A
  5. MAZOWIECKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY SP. Z O.O. 26-617 RADOM, UL. J. ALEKSANDROWICZA 5
  6. MIĘDZYLESKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY W WARSZAWIE 04-749 WARSZAWA, UL. BURSZTYNOWA 2
  7. SPECJALISTYCZNY SZPITAL WOJEWÓDZKI W CIECHANOWIE 06-400 CIECHANÓW, UL. POWSTAŃCÓW WLKP. 2
- ŚWIĘTOKRZYSKIE**
8. SZPITAL POWIATOWY W SKARŻYSKU - KAMIENNEJ 26-110 SKARŻYSKO-KAMIENNA, UL. SZPITALNA 1

Program profilaktyczny realizuje także 70 placówek Podstawowej Opieki Zdrowotnej (przychodnie lekarzy rodzinnych). Wykaz wszystkich placówek znajduje się na stronach internetowych www.profilaktygis.pl i www.nu-med.pl

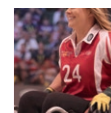

PYTANIA ZADAWANE PRZEZ PACJENTÓW

Otrzymałam skierowanie od lekarza rodzinnego POZ na badanie w ramach programu do poradni laryngologicznej. W jaki sposób mogę umówić się na wizytę?

Na badanie w poradni laryngologicznej można umówić się telefonicznie. Adresy wraz z numerami telefonów placówek realizujących badania diagnostyczne znajdują się na stronie www.profilaktygis.pl oraz www.nu-med.pl. Informacje te można również uzyskać w placówce POZ, która kieruje pacjenta na dalsze badania.

Chcę wykonać badania, ale jestem osobą niepełnosprawną ruchowo - poruszam się na wózku inwalidzkim. Czy przystępując do programu mogę liczyć na ułatwiony dostęp do placówek medycznych?

Tak. Placówki, które realizują badania diagnostyczne są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym osób z niepełnosprawnością ruchową. Dodatkowo, w ramach programu, osobom niepełnosprawnym może zostać udzielone wsparcie polegające na zapewnieniu dowozu z miejsca zamieszkania do placówki realizującej badanie i z powrotem, do miejsca zamieszkania. Osoby niepełnosprawne zainteresowane uzyskaniem wsparcia powinny zgłosić taką potrzebę do placówki POZ, która kwalifikuje pacjentów do badań lub dzwoniąc pod nr tel. (44) 786 81 49.

W mojej rodzinie nikt nie chorował na nowotwory głowy i szyi. Czy mogą wystąpić u mnie?

Tak. Ujemny wywiad rodzinny w kierunku chorób nowotworowych, w tym nowotworów regionu głowy i szyi, nie daje pewności, że u danej osoby choroba się nie rozwinie. W większości przypadków nowotwory tej lokalizacji nie są jednak uwarunkowane genetycznie.

Mam 35 lat, nie nadużywam alkoholu, nie palę papierosów. Czy mogę zachorować na nowotwór regionu głowy i szyi?

Tak. Palenie i nadużywanie wysokoprocentowych alkoholi nie są jedynymi czynnikami ryzyka rozwoju tej grupy nowotworów. Do innych czynników ryzyka należą między innymi zła higiena jamy ustnej czy infekcja wirusem HPV. Poza tym zawsze istnieje ryzyko rozwoju nowotworu bez narażenia na czynniki ryzyka.

Centrum Diagnostyki
i Terapii Onkologicznej

NU-MED Centrum Diagnostyki i Terapii Onkologicznej
Tomaszów Mazowiecki II Sp. z o.o.
ul. Jana Pawła II 35
97-200 Tomaszów Mazowiecki
tel. 44 786 81 49

e-mail: fundusze.tomaszow@nu-med.pl
www.profilaktygis.pl
www.nu-med.pl

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

